

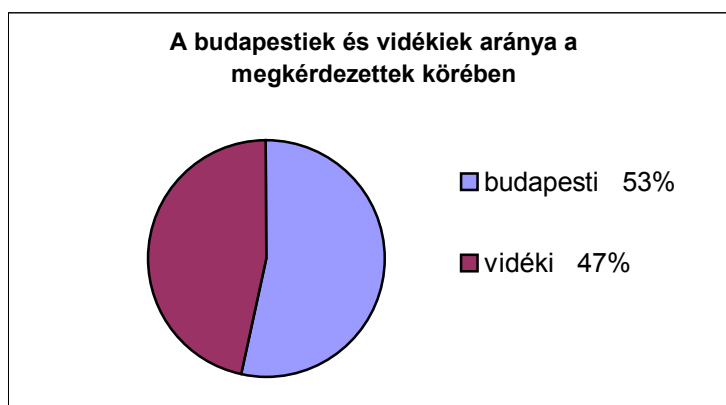
Az idősek infokommunikációs eszközökkel való ellátottsága és az eszközhasználattal kapcsolatos attitűdje

Készítette: Faragó Judit

2005. november-december

Az Inforum immár harmadszor rendezte meg az Unoka-Nagyszülő Informatikai Versenyt 2005. november 13-án, Budapesten. A versenyben résztvevő nagyszülőket egy kérdőív kitöltésére kértük meg¹. A kérdéssor feltérképezi a kérdezettek információs és kommunikációs eszközökkel kapcsolatos attitűdjét. Kutatja a kérdezettek PC-vel és Internettel való felszereltségét, illetve, hogy van-e otthonán kívüli hozzáférése infokommunikációs eszközökhöz. Felmértük, hogy tervezik-e a jövőben eszközök beszerzését vagy korszerűsítését, például áttérne-e szélessávú Internetre a modemes helyett. Kíváncsiak voltunk a témákra, amelyeket az Interneten böngésznek, kedvenc oldalakra; szolgáltatásokra, amelyeket igénybe vesznek, vagy vennének; ezen túl az online banki ügyintézéshez vagy vásárláshoz való bizalmukra.

A kérdéssorra válaszoló nagyszülők 53%-a budapesti, 47%-uk vidéki, főleg városi.

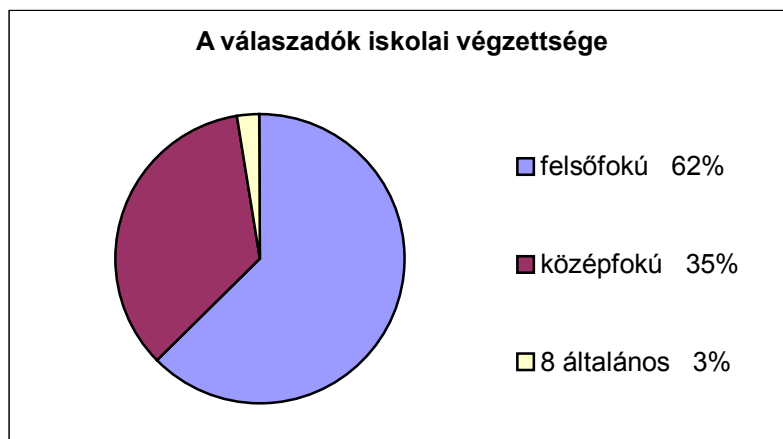
A válaszadók átlagéletkora 64 év, a legfiatalabb 55, a legidősebb 84 éves.

¹ Összesen 89 válaszadó adataiból dolgozhattunk.

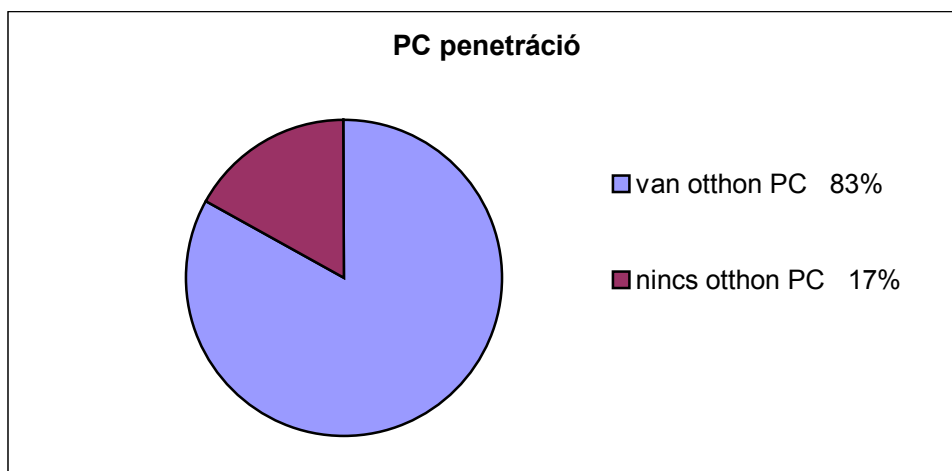
A nemek majdnem egyenlő arányban oszlanak meg: 53% a nők, 47% a férfiak aránya.

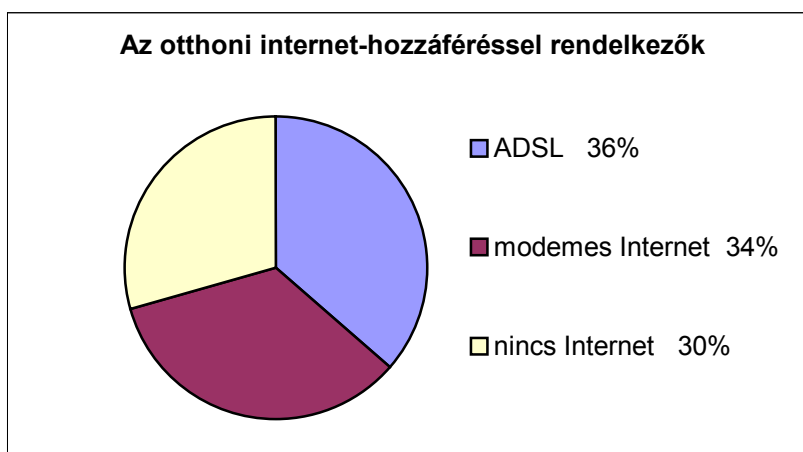
A válaszadók között iskolai végzettségüket tekintve magasan felülreprezentáltak a felsőfokú végzettséggel rendelkezők, ők 62%-ot tesznek ki. A középfokú végzettségűek összesen 35%-ot, és a 8 általánost végeztek a kérdezetteknek mindössze 3%-át alkotják.

17% volt azoknak az aránya, akiknek a háztartásában nincs PC, ebből 66% nyilatkozott úgy, hogy szándékában áll a PC vásárlás az elkövetkező 1 évben.

Az Internet penetráció a kérdezettek körében a következőképpen alakult: a háztartások 36%-ában van ADSL, 34%-uk pedig modemes Internetet használ. A válaszadók között 30% nincs otthoni Internete, ebből 42% tervezi azt bevezetni.

Azok közül, akik otthonról nem tudják elérni a világhálót, legtöbben gyermekeiknél, vagy a munkahelyükön, illetve néhányan idősek klubjában, esetleg ismerősnél jutnak hozzá. A modemes Internetezők 71 %-a akar széles sávra váltani, a többiek megelégszenek a lassabb és olcsóbb megoldással.

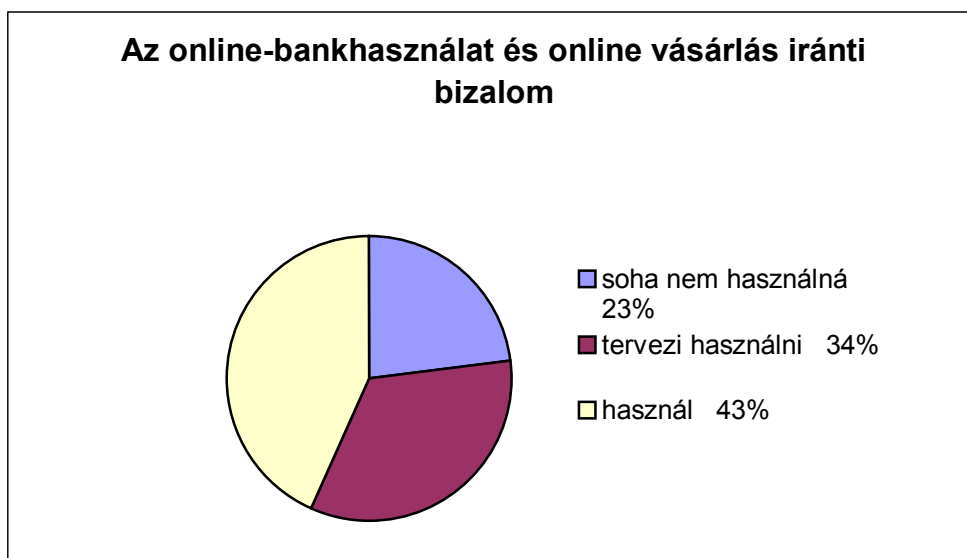
A megkérdezett nagyszülők átlagosan napi 100 percet töltenek el Internetezéssel. A szórás nagy: van aki csak napi 15 percet, mások 6 órát is eltöltenek a világhálón való szörfözéssel. 26 válaszadó napi átlag 30 percet, vagy annál kevesebbet tölt el a neten.

Az idősebbek leggyakrabban a kultúra, a politika és a tudomány témakörében érdeklődnek az Interneten, ezután a közérdekű információk szerzése következik a népszerűségi listán. Ritkábban tervezik az utazásaikat a világháló segítségével, és még ritkábban gondolnak arra, hogy egészségük megőrzésében is segítséget kaphatnak onnan.

Amikor arra kértük őket, hogy nevezzenek meg olyan lapokat, amelyeket minden alkalommal meglátogatnak, akkor legtöbbször a Startlapot, az Origot, a Google-t jelölték meg, ritkábban került szóba a Yahoo és az Index.

A rendszeres online újságolvasók aránya 62%.

Az Internet nyújtotta szolgáltatások közül az e-mailezést mindenki igénybe veszi, azonban ezen túlmenően az igénybevett szolgáltatások köre nem mutat széles spektrumot. Akik mást is használnak, mint az elektronikus levelezést, azok leggyakrabban a hírlevelet jelölték meg, majd a chat és a fórumok jöttek szóba. Elenyésző azok száma, akik rádióhallgatásra vagy zene letöltésre is használják a hálót. Persze figyelembe kell venni, hogy az internetezők csaknem harmadrésze, a modemezők eleve nem tudnak komolyabb sebességet igénylő szolgáltatásokhoz jutni.

Azt is tudni kívántuk, milyen az idősebb Internet használók viszonya az online banki ügyintézéshez, illetve az online vásárláshoz. A válaszokból az derült ki, hogy 43%-uk esetében előfordult már, hogy pénzügyeiket és/vagy egyes vásárlásaikat az Interneten keresztül bonyolították,

34% venné igénybe ezt a lehetőséget. Ellenben figyelemre méltó, hogy 23%-uk teljesen bizalmatlan pénzügyeiben az Internettel szemben.

A kérdezettek 48%-a használná az Internetet nem csak információszerzésre, de saját magáról szóló dokumentumok közzétételére is, családi fotók, visszaemlékezések vagy saját vélemény formájában.

Végül abban kértük a véleményüket, hogy hogyan lehetne minél szélesebb körben elterjeszteni az idősebb korosztály körében az Internet használatát. A legtöbben (59%) a szolgáltatás árának csökkentésében látták a megoldást, sokan a PC használat oktatását, és az Internet népszerűsítését említették megoldásként. Elhangzott ugyanakkor az igényesebb tartalomszolgáltatás is, mint lehetséges inspiráció.

Mini kutatásunk mintája egy speciális csoport, mivel a versenyen résztvevőkről eleve feltételezhető, hogy van valamilyen kapcsolatuk az Internettel, az információs és kommunikációs eszközökkel. Sokan közülük ma is dolgoznak, és a felsőfokú diplomák nagy arányából következtetve szellemi munkát végeznek, ami feltételezi a PC ismeretét. 31%-uk jelenleg is használja a munkahelyén az Internetet. A teljes népesség nagyobbik része is a munkahelyén használ Internetet, és keveseknek van otthon csatlakozása a világhálóhoz.

A mintánkban szereplők tehát sokkal nagyobb előnnyel indulnak neki az idős éveiknek, mint velük egykorú társaik, akik már rég inaktívak, ezért a digitális írástudást eszközök és oktatás hiányában nem sajátíthatták el. Hátrányban vannak azok, akik nem élnek együtt fiatal családtagjaikkal, hogy azoktól megtanulják az infokommunikációs eszközök használatát, és akik idős koruknál fogva már nem rendelkeznek innovációkra fordítható forrásokkal.² Ők sajnos a digitális társadalom leszakadói lesznek.

² A statisztikák szerint az életkor előrehaladtával a jóléti színvonal is csökken.